

normal Finantslov tilveiebragtes. Enhver veed jo imidlertid, at en af begge Thing vedtagen Finantslov ikke vilde være tilveiebragt i det Dieblit, Regjeringen gif af, og Spørgsmaalet bliver derfor affurcat det selv samme, ogsaa efter at Regjeringen er fratraadt, nemlig, hvorledes man paa en efter det ærede Flertals Mening grundlovmæssig Maade kan komme ud over Vanffelighederne. Saaledes som Forholdene stille sig, maatte, selv om den nuværende Regjering fratraadte, enhver Regjering, der afløste den, uden at nogen normal Finantslov var tilveiebragt, begynde med at sørge for, at Statsmaskineriet uagtet kunde gaa sin rolige Gang; uden Hensyn til sin Farve maatte — jeg gjentager det — enhver ny Regjering begynde dermed. Dersom de Herrer altsaa paa en Maade, som kunde gjøre Krav paa at have virkelig Betydning, erklære en foreløbig Finantslov for absolut umulig og absolut forkastelig, maa det ogsaa være de Herrer's Sag at give Anvisning paa, hvorledes man da kan komme ud over Situationens Vanffeligheder; men derom har jeg ikke hørt et eneste Ord. Det ligger dog i Sagens Natur, at den, der vil bringe et fuldstændigt nødvendigt Maskineri i Norden, har Forpligtelse til at sørge for, at det kommer i Orden igjen. Der kunde jo vistnok tænkes en Opfattelse, der gif ud paa, at det, dersom en normal Finantslov ikke kunde tilveiebringes, fulgte af Grundlovens § 49, at Alt kom til fuldstændig Opløsning. Skatterne skulde da ikke betales, Statsobligationseierne skulde ikke have deres Renter, Fyrene skulde sluktes, Straffefangerne skulde løslades osv.; men det vilde være en Opfattelse af den Art, man pleier at betegne som stofjuridisk. Det er en Opfattelse, der kan tænkes hos Folk, som, ubekjendte med det praktiske Liv's Fordringer, alene have fystet i deres Kammer med Lovens Fortolkning og derefter have valgt en Fortolkning, som efter en bogstavelig Opfattelse er den rigtige, ubekjendte om, hvor stor Fortræd Gjennemførelsen af en saadan Fortolkning kunde medføre i det praktiske Liv. Det er den Slags Opfattelse, der har fundet sit Udtryk i Ordproget: Lad Keiserdigheden ikke Fyldest, og lad saa Verden forgaa. Forfatningen har imidlertid sørget for, at en saadan Opfattelse ikke let vilde blive den afgjørende i vort konstitutionelle Liv, idet den har sammensat Rigsdretten saaledes, at der ved Siden af Høiesterets Medlemmer, af hvilke nogle kunde tænkes at være tilgængelige for en Opfattelse som den, jeg har antydet, er sat ligesaa mange Medlemmer af det andet Thing, altsaa Mænd, som isølge hele deres Livsstilling ikke kunne antages at være blinde for, hvad den politiske Situation med Nødvendighed kræver. Naar jeg nu ikke har nogen Anledning til at tro, at det ærede Flertals Opfattelse egentlig skulde være stofjuridisk, og naar jeg ikke kan antage, at det skulde have besluttet sig til den Holdning, det

indtager, uden at gjøre sig selv Rede for, hvorledes Statsmaskineriet kan holdes igang paa en efter de Herrer's Mening grundlovmæssig Maade, have de Herrer ogsaa efter min Opfattelse en Forpligtelse mod sig selv, imod Befolkningen og imod Mindretallet til at komme frem med Sproget og sige os, hvorledes man vil være istand til uden at vække Mistød mod Grundlovens § 49 at føre Statslivet paa lovlig Maade. At sige, at Ministeriet kan gaa af, er efter min Mening aldeles intet Svar; thi der er ingen Sandsynlighed for, at et nyt Ministerium vilde være istand til at tilveiebringe den ønskelige Enighed mellem Thingene. Man vil maaske dertil svare, at det da ogsaa maatte gaa af. Det er muligt, og altsaa skulde det ene Ministerium efter det andet melde sig til og melde sig fra; men det er efter min Mening en Betragtning, som heller ingen fornøftig Mand vil kunne tiltræde. Man vil da søres ind paa det rene Anarki, paa Tilstande, som man har haft i andre Lande, men som Enhver af os maa bede Gud bevare vort Fædreland for. Den Anke som kan gjøres imod Flertallet, er efter min Mening den, at det samtidig med, at det gjør det sandsynligt, at en normal Finantslov ikke kan udformes, forholder sig aldeles tavs med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Vanffelighederne ved Situationen skulle løses. Jeg tillader mig derfor at opfordre den ærede Ordfører til at gjøre Rede for sin Opfattelse af, hvorledes det vil være muligt paa anden Maade end igjennem en foreløbig Finantslov at komme ud over Vanffelighederne, naar Thingene ikke enes om en normal Finantslov.

Conseilspræsidenten (Fonnesbech):

Den ærede Ordfører indledede sit Foredrag med forskellige Betydninger til mine Ytringer i Landstinget. Jeg vil dertil kun svare den ærede Ordfører, at selv om man maaske kan indrømme, at de kunde være valgte forsigtigere, end mange af dem ere valgte, har dog ialtsald Landstingets Flertal erkjendt, at de i Hovedtrækkene vare rigtige. Naar den ærede Ordfører dernæst har villet angive Landstingets og Regjeringens Stilling indbyrdes saaledes, at Landstinget i dette Tilfælde kun skulde have gaaet Regjeringens Grunde, veed jeg ikke, med hvad Ret han kan udtale sig saaledes. Landstinget har aabenbart gjort, hvad det ansaa for at være ret. Det har modstræbende — eller ialtsald nglende — givet sit Samtykke til, at der indbragtes et Mæglingsforslag i den Sag, som mest har sat Gemytterne i Bevægelse, og det har forsaavidt fraveget den af det principielt indtagne Stilling, nemlig at ville negte enhver somhelst Lønningssforhøielse paa Finantsloven. — Naar den ærede Ordfører dernæst er kommen tilbage til mine Ytringer i Lørdags, da giver den Bevægelse, som disse Ytringer fremkaldte, tillige med den Maade, hvorpaa den ærede Ord-